

DOI: 10.26565/2220-8089-2021-40-09
УДК 327:339.54

Олексій Анатолійович Баталов

доцент кафедри політології,
доцент кафедри міжнародних відносин,
міжнародної інформації та безпеки
к. філос. н.,
Харківський національний
університет імені В.Н. Каразіна,
майдан Свободи, 4, Харків, 61022,
o.batalov@karazin.ua,
<http://orcid.org/0000-0001-8285-2036>

Дар'я Русланівна Ращупкіна

студентка бакалаврата,
Харківський національний
університет імені В.Н. Каразіна,
майдан Свободи, 4, Харків, 61022,
daryarashchupkina@gmail.com,
<https://orcid.org/0000-0002-4023-7913>

МИТНА ДИПЛОМАТІЯ США

Досліджуються зміст та особливості поняття «митна дипломатія» на прикладі зовнішньополітичної діяльності митної адміністрації США, що проводить одну з найкращих митних дипломатій у світі. Наприклад, митна служба США відіграє важливу роль у забезпечення не тільки національної, а й транснаціональної економічної безпеки. Захист американських митних інтересів відповідними службами починається далеко від власне кордонів США. Тому дослідження досвіду митної дипломатії США, безумовно, має актуальність і для України.

Дається визначення поняття «митна дипломатія» через сукупність конкретних прийомів і методів. Розглядаються прийоми, методи та принципи митної дипломатії США, аналізуються основні положення Глобальної стратегії взаємодії Митної та прикордонної служби США. Перелічуються структурні підрозділи, відповідальні за здійснення американської митної дипломатії, визначаються їхні компетенції. Називаються посадові особи Митної та прикордонної служби США, відповідальні за реалізацію митної дипломатії. Особливу увагу приділено міжнародній співпраці США з державами-партнерами у митній галузі. Прикладом такої співпраці є багатостороння Угода про створення Північноамериканської асоціації вільної торгівлі (НАФТА). Аналізується практика запровадження міжнародних проектів та ініціатив митними аташе США в інших країнах (наприклад, Ініціатива безпеки контейнерів). Розглянуто міжнародні програми навчання та підтримки методологічного та організаційно-технічного характеру, що проводяться для закордонних партнерських митних служб та відомств. Особливо відзначається важлива роль узгодження відносин між митними службами шляхом укладання міжнародних двосторонніх та багатосторонніх угод.

Зазначено, що міжнародне співробітництво в митній сфері має важливе значення для вирішення глобальних проблем світу. Так, зміцнення співробітництва митної адміністрації США з країнами-партнерами, агентствами і торговими групами сприяє забезпеченню транснаціональної безпеки, ефективній торгівлі, подорожам, поширенню інформації, тощо.

Ключові слова: Всесвітня митна організація, митна дипломатія, Митна та прикордонна служба США, митні процедури, транснаціональна безпека.

Як цитувати: Баталов, О.А., Рашупкіна, Д.Р. 2021. Митна дипломатія США. *Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна, серія «Питання політології»* 40: 73-81.
<https://doi.org/10.26565/2220-8089-2021-40-09>.

In cites: Batalov, Oleksii, Rashchupkina, Daria, 2021. US customs diplomacy. *The journal of V. N. Karazin Kharkiv National University. Series «Issues of Political Science»* 40:73-81.
<https://doi.org/10.26565/2220-8089-2021-40-08> (in Ukrainian).

Головними загрозами сучасності є збройні конфлікти, тероризм, епідемії, транснаціональна злочинність, політична та економічна нестабільність. Зокрема, пандемія COVID-19 наочно показала, що міжнародна співпраця є найкращим способом реагування на глобальні загрози. Спрощення митних процедур та створення зелених коридорів для окремих типів товарів не були б запроваджені без активної дипломатичної роботи представників митних служб, у т.ч. в рамках Всесвітньої митної організації (далі – ВМО). Результатом вищевказаної плідної співпраці можна вважати прийняту ВМО в грудні 2020 р. Резолюцію Ради митної співпраці щодо ролі митниці в сприянні трансграничному переміщенню ситуативно важливих ліків та вакцин, План дій щодо COVID-19 на строк з січня 2021 р. по червень 2022 р. та Гармонізовану систему класифікації вакцин та відповідних матеріалів і обладнання (WCO annual report 2020-2021). До порядку денного ВМО було внесено також питання трансграничної безпеки, оскільки гонитва за вакцинами у світі відкрила можливості для злочинів у вигляді збуту нелегальних шкідливих ліків та медичних товарів. Для запобігання цьому ВМО та її члени успішно провели операцію під назвою «СТОП». Зокрема, митна служба США стала однією з перших за кількістю вилучень і затримань в межах цієї операції (Operation STOP 2021). Агресивна зовнішня політика деяких держав на світовій арені (і перш за все Російської Федерації) актуалізує необхідність переосмислення пріоритетів митної дипломатії держав світу (і України також) у сферах економіки та безпеки.

Однією з найкращих митних дипломатій у світі є митна дипломатія США. Так, митна служба США відіграє важливу роль у забезпечення національної та транснаціональної економічної безпеки, забезпечує ефективний захист кордонів і т.д. Все вищезазначене й визначає **актуальність**

цієї статті – дослідження особливостей митної дипломатії США.

Дослідженню проблем митної дипломатії та безпеки присвячені роботи таких українських учених, як П.В. Пашко, Л.М. Дорофєєва, В.В. Пилипчик, О.С. Цевелов. Однак саме проблематика митної дипломатії США (зокрема, можливості залучення американського досвіду для України) все ще лишається недостатньо дослідженою.

Метою статті є визначення суті та місії митної дипломатії на прикладі діяльності митної адміністрації США.

Завданнями статті є:

- розкрити поняття митної дипломатії;
- визначити методи митної дипломатії;
- проаналізувати принципи митної дипломатії США;
- дослідити Глобальну стратегію взаємодії Митної та прикордонної служби США;
- оцінити інституційну структуру, що опікується митною дипломатією США;
- навести приклади: а) багатостороннього міжнародного співробітництва США та б) імплементації міжнародних програм щодо забезпечення митної безпеки.

Поняття митної дипломатії. Дипломатія – це інструмент здійснення зовнішньої політики держави, що забезпечує захист її політичних і економічних інтересів за кордоном. Якщо трактувати це поняття в практичному сенсі, то дипломатія є сукупністю конкретних прийомів і методів, серед яких можна виокремити такі:

- участь представників держави в міжнародних переговорах і в міжнародних організаціях з метою вирішення стратегічних завдань;
- конкретні дії, що здійснюються спеціальними уповноваженими органами держави та їх представництвами.

Митні служби будь-якої держави тією або іншою мірою наділені повноваженнями представляти інтереси як самої

служби, так і держави загалом за кордоном, у тому числі у міжнародних організаціях. Реалізація багатопланових завдань у сфері спрощення митних процедур за збереження належного рівня контролю потребує інструментарію, який би узгоджувався з сучасними міжнародними практиками. Митна дипломатія є одним із найбільш актуальних на сьогоднішній день засобів досягнення зовнішньоекономічних інтересів держави. Прийоми та методи здійснення митної дипломатії є різноманітними. До них належить міжнародне митне співробітництво, що включає адміністративну взаємодію з митними службами інших держав, та участь представників митних служб у діяльності міжнародних організацій. Інший напрямок митної дипломатії – це діяльність закордонних представництв митних служб та митних аташе.

Прийоми та методи митної дипломатії США. Інструментарій Митної та прикордонної служби США включає координацію та підтримку зарубіжних ініціатив, програм і заходів партнерів по всьому світу. Участь Митної та прикордонної служби США у міжнародному митному співробітництві здійснюється як на багатосторонньому рівні (зокрема, у межах ВМО та НАФТА), так і на регіональному та двосторонньому рівні (у рамках двосторонніх угод про взаємне сприяння та взаємну допомогу у митних справах) (Галушкин 2018 : 65).

Слід виокремити ще два важливі напрямки діяльності Митної та прикордонної служби США на міжнародній арені – це:

– захист інтересів США за кордоном через зарубіжних представників Служби, у тому числі через їхню участь у програмах глобальної безпеки кордонів, антитерористичних ініціативах, розвитку експортного контролю за кордоном у рамках реалізації США концепції «захист кордонів держави ззовні»;

– просування Митною та прикордонною службою США Стандартів безпеки та розвитку міжнародної торгівлі ВМО (Галушкин 2018 : 66).

Принципи митної дипломатії США. Міжнародна діяльність Митної та прикордонної служби США базується на трьох принципах (Галушкин 2018 : 67):

– послідовної та постійної підтримки партнерів. Підтримка взаємин з державни-

ми органами та представниками приватного бізнесу зарубіжних країн забезпечує безпеку кордонів при одночасному стимулюванні міжнародної торгівлі та туризму;

– взаємна вигода як основа співпраці та партнерства. Забезпечення взаємної вигоди сприяє обміну інформацією та стимулює зацікавленість сторін у подальшому поглибленні взаємодії з метою розвитку міжнародної торгівлі та забезпечення безпеки;

– сприяння підвищенню професійного потенціалу митних та прикордонних служб у глобальному масштабі. Передбачається, що Митна та прикордонна служба США, беручи участь у проведенні курсів з підвищення кваліфікації для митних адміністрацій зарубіжних держав-партнерів, створює засади для стимулювання міжнародної торгівлі та забезпечення безпеки.

Глобальна стратегія взаємодії Митної та прикордонної (далі - Стратегія) служби США об'єднує перелік міжнародних програм агентства та чітко формулює керівні принципи його глобальної діяльності. Відповідно до Стратегії, «управління кордонами не може, як і раніше, здійснюватися лише у традиційних національних рамках» (Global Engagement Strategy 2016). У Стратегії наголошується, що сьогодні жодна нація та жодна служба не може діяти ізольовано. Тому необхідно налагоджувати міжнародне співробітництво з питань здійснення митного і прикордонного контролю та забезпечення безпеки у міжнародній торгівлі. Причому така співпраця має набувати комплексного, мережевого характеру. У ній повинні брати участь усі держави в особі всіх служб, діяльність яких може сприяти запобіганню, виявленню та припиненню загроз безпеці за одночасного сприяння легітимній міжнародній торгівлі. Митна і прикордонна служба США, згідно зі Стратегією, має керувати розвитком такої комплексної та злагодженої міжнародної мережі «з метою інтеграції зусиль щодо здійснення прикордонного контролю» (Global Engagement Strategy 2016).

США ставлять перед своїм митним відомством масштабні стратегічні цілі. Підґрунтя такого підходу полягає в національній концепції «захист кордонів держави ззовні», згідно з якою захищати кордони та забезпечувати національну безпеку

США потрібно не лише на самих кордонах, а й далеко за їх межами, сприяючи запобіганню, виявленню та припиненню будь-яких загроз безпосередньо з їх джерел (Global Engagement Strategy 2016).

Структурні підрозділи, відповідальні за здійснення митної дипломатії. До митних органів Сполучених Штатів Америки належать Митно-прикордонна служба США і Бюро з питань та охорони кордонів США. Митно-прикордонна служба США є складовою частиною Міністерства національної безпеки США. Вона з'єднує різні функції ряду відділів, серед яких: митна служба, імміграційна служба, служба контролю здоров'я рослин і тварин, прикордонні війська тощо (Гуцул 2018). Головним завданням Митно-прикордонної служби є недопущення проникнення терористів і зброї на територію США. Служба також виконує завдання з недопущення ввезення наркотичних засобів, контрабандних товарів, сільськогосподарських шкідників та затримання осіб, які перебувають у розшуку (Гуцул 2018). Відділи Митної та прикордонної служби США, задіяні в митній дипломатії, є її підрозділами, або закордонними представництвами. Основну роботу у цьому напрямку здійснюють два підрозділи (Галушкин 2018 : 69):

– відділ міжнародних справ. На цей відділ покладаються обов'язки щодо координації та підтримки зарубіжних ініціатив, програм та заходів Митної та прикордонної служби США; реалізації положень міжнародних багатосторонніх, регіональних та двосторонніх угод щодо розвитку торгівлі та про взаємну допомогу і сприяння у митних справах, і забезпечення Стандартів безпеки та розвитку міжнародної торгівлі ВМО;

– відділ торговельних відносин. Цей відділ взаємодіє з учасниками міжнародної торгівлі, підприємницькими колами та громадськістю з метою вдосконалення механізму митних, торгових правил та процедур і забезпечення поінформованості щодо актуальних норм і проблем у сфері міжнародної торгівлі та митного оформлення. На цей відділ покладаються обов'язки з організації та проведення різноманітних симпозіумів, круглих столів, семінарів, вебінарів та заходів з митної та торгової тематики у США та за кордоном.

Окремі функції митної дипломатії можуть виконуватись іншими відділами Митної та прикордонної служби США. Наприклад, Відділ торгівлі взаємодіє з зарубіжними партнерами щодо питань митного захисту прав інтелектуальної власності (Галушкин 2018 : 70).

З метою постійного представництва економічних інтересів держави в межах Митної та прикордонної служби США організована система іноземних представників – митних аташе. Сьогодні Митна та прикордонна служба США має митні представництва у 21 країні, включаючи Велику Британію, Італію, Німеччину, Канаду, Китай, Південну Африку, Нідерланди тощо (Галушкин 2018 : 70). Митні аташе розташовуються в будівлях посольств та консульств США, і становлять частину дипломатичного корпусу країни.

До функції митних аташе США належать:

– інформування та консультування послів і генеральних консулів з питань міжнародних і зарубіжних програм і заходів Митної та прикордонної служби США;

– підтримка та координація програм і заходів Митної та прикордонної служби США в приймаючій країні;

– інформування, консультування та освітня підтримка зацікавлених осіб в іноземних державах. До них відносяться місцеві митні та прикордонні служби, правоохоронні та інші державні органи, представники бізнес-спільноти, представництва міжнародних організацій (Галушкин 2018 : 70).

Митна та прикордонна служба США окремо призначає постійних представників в іноземних державах, які співпрацюють з місцевими митними, прикордонними та правоохоронними органами. Їхніми завданням є реалізація програм та ініціатив, відповідальність за виконання яких покладено на Митну та прикордонну службу США.

Міжнародна співпраця з партнерами. Положення щодо співпраці з зарубіжними партнерами закріплюються на рівні міжнародних багатосторонніх, регіональних та двосторонніх угод щодо розвитку торгівлі та про взаємну допомогу і сприяння у митних справах. Угоди дозволяють обмінюватися інформацією, що використо-

вується для надання допомоги урядам у судових та квазісудових розглядах, пов'язаних із порушеннями митного законодавства. Також вони сприяють налагодженню тіснішої співпраці з питань торгівлі.

Прикладом багатосторонньої угоди є Угода про створення Північноамериканської асоціації вільної торгівлі (далі – НАФТА) між Канадою, США та Мексикою, що набрала чинності 1 січня 1994 р. Сьогодні НАФТА є найбільшою в світі регіональною зоною вільної торгівлі з сукупним валовим продуктом у розмірі 10,3 трлн. дол. (Гуцул 2018). Угода про НАФТА містить положення, що регулюють функціонування зони вільної торгівлі, сферу послуг та інвестицій. Основною метою створення НАФТА стало зняття бар'єрів на торгівлю товарами – половина бар'єрних обмежень була знята відразу, інші знімалися поступово протягом 14 років (Гуцул 2018). Угода, хоч і подібна до механізмів Європейського Союзу, однак не запроваджує створення міждержавних адміністративних органів та не передбачає прийняття законів, які б управляли такою системою. НАФТА – це лише міжнародна торговельна угода в межах міжнародного права, що сприяє економічному розвитку.

Програми та ініціативи. Закордонні представники Митної та прикордонної служби США беруть участь у реалізації програм та ініціатив за кількома напрямками. Особливе місце серед них займає надання митним службам країн-партнерів спеціалізованої підтримки та освітніх і консультативних послуг з питань створення відповідної митної та прикордонної інфраструктури, удосконалення експортного контролю, забезпечення безпеки кордонів (Галушкин 2018 : 71).

Прикладом програм та ініціатив, які реалізуються за участю закордонних представників Митної та прикордонної служби США, є Ініціатива безпеки контейнерів. Метою ініціативи є усунення загроз безпеці в міжнародній торгівлі, що виникають через потенційну можливість міжнародних кримінальних синдикатів та терористичних організацій використовувати морські контейнери для перевезення зброї. У рамках реалізації цієї Ініціативи закордонні представники Митної та прикордонної служби США спільно з відповідними

місцевими фахівцями забезпечують ідентифікацію та проведення перевірки всіх контейнерів, які потенційно можуть бути використані у терористичних цілях, безпосередньо у портах до завантаження таких контейнерів на судна та відправлення їх до США.

На сьогоднішній день спеціальні постійні представники Митної та прикордонної служби США здійснюють діяльність з реалізації Ініціативи безпеки контейнерів у 58 портах країн Північної Америки, Європи, Азії, Африки, Близького Сходу, Латинської та Центральної Америки та забезпечують донавантажувальну перевірку понад 80 % усіх контейнерів, що імпортуються в США морським шляхом (Галушкин 2018 : 71).

Митною та прикордонною службою США ініціюються міжнародні програми навчання та підтримки методологічного та організаційно-технічного характеру, що проводяться для закордонних партнерських митних служб та відомств як на довгостроковій (деякі програми розраховані на кілька років), так і на короткостроковій основі. Основою для програм освіти та підтримки є багатий досвід та експертні знання. Коло питань програм досить варіативне, з акцентом на питання забезпечення безпеки в міжнародній торгівлі та підвищення ефективності митного і прикордонного контролю, зокрема:

- управління ризиками у межах митного контролю;
- запобігання міжнародному перевезенню наркотичних та психотропних засобів, а також зброї та вибухових речовин;
- забезпечення безпеки портів;
- виявлення та припинення каналів відмивання доходів, отриманих злочинним шляхом, з використанням міжнародних торговельних поставок;
- організація взаємодії між митними та правоохоронними органами, тощо (Галушкин 2018 : 75).

Метою такої освітньої діяльності та підтримки є підвищення ефективності митного контролю і ступеня безпеки вантажів у міжнародній торгівлі до їх безпосереднього надходження до кордону США. Аналіз освітніх програм доводить, що Митна та прикордонна служба США щорічно розробляє та реалізує в середньому до сотні таких програм, у рамках яких

навчається до тисячі співробітників закордонних митних служб та відомств, а також правоохоронних органів держав-партнерів (Галушкин 2018 : 75). Деякі освітні програми реалізуються в рамках зарубіжної та міжнародної діяльності Митної та прикордонної служби США за сприяння інших державних служб та відомств. Низка міжнародних програм щодо припинення контрабанди наркотиків розробляється під егідою Бюро міжнародної боротьби з контрабандою наркотиків та правоохоронної діяльності, що входить до складу Державного департаменту США. Митна та прикордонна служба США та її закордонні представники разом із закордонними представниками вищезгаданого Бюро здійснюють адміністрування деяких з програм та їх проведення для працівників митних і прикордонних служб та відомств тих країн, що становлять найбільшу загрозу з погляду поставок наркотичних і психотропних засобів, організованої злочинності та терористичної активності.

Виконавці цих програм надають комплексну освітню та консультативну допомогу місцевим митним та прикордонним службам і відомствам у створенні в державі-партнері її власної програми боротьби з постачанням наркотиків, зброї та протизаконною діяльністю, у розвитку належної інфраструктури, у підвищенні професіоналізму персоналу та ін. Виконавці програм відбираються не тільки спираючись на їхній теоретичний багаж знань, а й на значний практичний досвід у певній сфері. Терміни їх призначення варіюються від півроку до 5 років, але в будь-якому разі такі фахівці, хоч і не є безпосередньо оперативними працівниками Митної та прикордонної служби США, проте є її співробітниками, які беруть участь у практичній діяльності місцевих митних та прикордонних служб, а також координують свої дії з місцевим дипломатичним корпусом США, тим самим виступаючи де-факто представниками американської дипломатії.

Висновки. Забезпечення економічних цілей держави на міжнародній арені досягається через зовнішньоекономічну діяльність держави, у тому числі через дипломатичну діяльність її окремих органів та посадових осіб. Не є винятком і митна дипломатія, що сприяє вирішенню

широкого спектра завдань. Зокрема, глобалізація світової економіки вимагає зниження бар'єрів та спрощення контрольних процедур. У сьогоднішніх реаліях інтереси держав у сфері розвитку міжнародної торгівлі поєднуються з підвищеною увагою до питань безпеки, що робить участь митних та прикордонних служб у дипломатичній діяльності особливо актуальною. Робота у цьому напрямі неможлива без активного застосування методів митної дипломатії, що включають координацію та підтримку міжнародних ініціатив і програм, здійснення митної співпраці у межах двосторонніх та багатосторонніх угод, і участь представників держави у міжнародних організаціях.

Митна дипломатія ґрунтується на конкретних принципах, що затверджуються залежно від національних особливостей економічної та зовнішньополітичної стратегії. Міжнародна діяльність Митної та прикордонної служби США базується на принципах послідовної та постійної підтримки партнерів, взаємної вигоди та підвищення професійного потенціалу митних та прикордонних служб у глобальному масштабі.

З метою реалізації вищенаведених принципів митній адміністрації США надані повноваження представляти інтереси як самої служби, так і держави загалом за кордоном, у тому числі у міжнародних організаціях. Для цього в рамках митної служби були створені спеціальні підрозділи, які виконують дипломатичну функцію, зокрема, спеціалізований відділ міжнародних справ та відділ торговельних відносин. До структури митної адміністрації США входить також система іноземних представників – митних аташе, які покликані представляти інтереси держави безпосередньо за кордоном. Закордонні представники беруть участь у реалізації програм та ініціатив за декількома напрямками, особливе місце серед яких займає надання митним службам країн-партнерів спеціалізованої підтримки та освітніх і консультативних послуг.

Можемо констатувати, що міжнародне співробітництво в митній сфері буде мати важливе значення у вирішенні нових і старих проблем світового співтовариства. Зокрема, зміцнення співробітництва митної адміністрації США з країнами-партнерами, агентствами і торговими групами

сприятиме забезпеченню транснаціональної безпеки та ефективній торгівлі і подорожам, які є невід'ємними елементами сучасного глобалізованого світу.

Досвід митної дипломатії США, безумовно, має значення і для вдосконалення митної справи України.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. *Актуальные вопросы таможенной дипломатии: коллективная монография*. 2018. / А.А. Галушкин, В.Ю. Дианова, О.А. Дмитриева и др. Москва: Прометей, 2018. 104 с.
2. Гуцул, І.А. 2018. *Митна політика зарубіжних країн: навч. посіб.* Тернопіль: ТНЕУ. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/33183/1/Посібник%20Гуцул.pdf>.

3. Global Engagement Strategy. 2016. URL: https://www.cbp.gov/sites/default/files/assets/documents/2016-Aug/601955%20-%20CBP%20Global%20Engagment%20Strategy_OC%20FINAL_SECURED.pdf.

4. Operation STOP: Achievements and future prospects. 2021. *WCO news: website*. 24.02. URL: <https://mag.wcoomd.org/magazine/wco-news-94/operation-stop-achievements-and-future-prospects/>.

5. WCO annual report 2020-2021. Brussels: World Customs Organization, 2021. URL: http://www.wcoomd.org/-/media/wco/public/global/pdf/about-us/annual-reports/annual-report-2020_2021.pdf.

Стаття надійшла до редакції 05.10.2021.

Стаття рекомендована до друку 28.10.2021.

Oleksii Batalov

Associate professor of the Department of Political Sciences,
Associate professor of the Department of International Relations,
International Information and Security,
PhD in Philosophy,
V.N. Karazin Kharkiv National University,
4, Svoboda Sq., Kharkiv, 61022, Ukraine,
o.batalov@karazin.ua,
<http://orcid.org/0000-0001-8285-2036>

Daria Rashchupkina

Bachelor student of
V.N. Karazin Kharkiv National University,
4, Svoboda Sq., Kharkiv, 61022, Ukraine,
daryarashchupkina@gmail.com,
<https://orcid.org/0000-0002-4023-7913>

US CUSTOMS DIPLOMACY

The content and features of the concept of «customs diplomacy» are studied on the example of the foreign policy activities of the US Customs Administration, which conducts one of the best customs diplomacy in the world. For example, the US Customs Service plays an important role in ensuring not only national but also transnational economic security. The protection of American customs interests by the relevant services begins far from the actual borders of the United States. Therefore, the study of the experience of US customs diplomacy, of course, is relevant for Ukraine.

The definition of «customs diplomacy» is given through a set of specific techniques and methods. The methods, techniques and principles of US customs diplomacy are considered, the main provisions of the CBP Global Engagement Strategy are analyzed. The structural units responsible for the implementation of American customs diplomacy are listed, and their competencies are determined. The officials of the US Customs and Border Protection who are responsible for the implementation of customs diplomacy are named.

Particular attention is paid to US international cooperation with partner countries in the customs sector. An example of such cooperation is North American Free Trade Agreement (NAFTA). The practice of implementing international projects and initiatives by US customs attachés in other countries (for example, the Container Security Initiative) is analyzed. International training and support programs of methodological and organizational and technical nature, conducted for foreign partner customs services and agencies, are considered. The important role of harmonizing relations

between customs services through the conclusion of international bilateral and multilateral agreements is noted.

It is noted that international cooperation in the customs sphere is important for solving global problems of the world. Thus, strengthening the cooperation of the US Customs Administration with partner countries, agencies and trade groups contributes to transnational security, efficient trade, travel, dissemination of information etc.

Keywords: *World Customs Organization, customs diplomacy, US Customs and Border Protection, customs procedures, transnational security.*

REFERENCES

1. *Topical issues of customs diplomacy: collective monograph.* 2018. / A. Galushkin, V. Dianova, O. Dmitrieva and others. Moscow: Prometheus, 2018. 104 p. (in Russian).
2. Hutsul, I. 2018. *Customs policy of foreign countries: a textbook.* Ternopil: TNEU. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/33183/1/Посібник%20Гуцул.pdf> (in Ukrainian).
3. Global Engagement Strategy. 2016. URL: https://www.cbp.gov/sites/default/files/assets/documents/2016-Aug/601955%20-%20CBP%20Global%20Engagment%20Strategy_OC%20FINAL_SECURED.pdf.

4. Operation STOP: Achievements and future prospects. 2021. *WCO news: website.* 24.02. URL: <https://mag.wcoomd.org/magazine/wco-news-94/operation-stop-achievements-and-future-prospects/>.
5. WCO annual report 2020-2021. Brussels: World Customs Organization, 2021. URL: http://www.wcoomd.org/-/media/wco/public/global/pdf/about-us/annual-reports/annual-report-2020_2021.pdf.

The article was received by the editors
05.10.2021.

The article is recommended for printing
28.10.2021.

Алексей Анатольевич Баталов

доцент кафедры политологии,
доцент кафедры международных отношений,
международной информации и безопасности
к. филос. н.,

Харьковский национальный
университет имени В.Н. Каразина,
площадь Свободы, 4, Харьков, 61022
o.batalov@karazin.ua,
<http://orcid.org/0000-0001-8285-2036>

Дарья Руслановна Ращупкина

студентка бакалаврата,
Харьковский национальный
университет имени В.Н. Каразина,
площадь Свободы, 4, Харьков, 61022
daryarashchupkina@gmail.com,
<https://orcid.org/0000-0002-4023-7913>

ТАМОЖЕННАЯ ДИПЛОМАТИЯ США

Исследуются содержание и особенности понятия «таможенная дипломатия» на примере внешнеполитической деятельности таможенной администрации США, проводящей одну из лучших таможенных дипломатий в мире. К примеру, таможенная служба США играет важную роль в обеспечении не только национальной, но и транснациональной экономической безопасности. Защита американских таможенных интересов соответствующими службами начинается далеко от фактических границ США. Поэтому исследование опыта таможенной дипломатии США, безусловно, актуально и для Украины.

Дается определение понятия «таможенная дипломатия» через совокупность конкретных приёмов и методов. Рассматриваются приёмы, методы и принципы

таможенної дипломатії США, аналізуються основні положення Глобальної стратегії взаємодії Таможенної і пограничної служби США. Перераховуються структурні підрозділи, відповідальні за виконання американської таможенної дипломатії, визначаються їх компетенції. Називаються посадові особи Таможенної і пограничної служби США, відповідальні за реалізацію таможенної дипломатії.

Окреме уваження було приділено міжнародному співробітництву США з державами-партнерами в таможенній сфері. Прикладом такого співробітництва є багатостороннє Угода про створення Північноамериканської асоціації вільної торгівлі (НАФТА). Аналізується практика впровадження міжнародних проектів і ініціатив таможенними аташе США в інших країнах (наприклад, Ініціатива безпеки контейнерів). Розглянуті міжнародні програми навчання і підтримки методологічного і організаційно-технічного характеру, що проводяться для таможених служб і відомств зарубіжних партнерів. Особливо відзначається важлива роль у узгодженні відносин між таможенними службами шляхом укладання міжнародних двосторонніх і багатосторонніх угод.

Відзначено, що міжнародне співробітництво в таможенній сфері важливо для вирішення глобальних проблем світу. Наприклад, зміцнення співробітництва таможенної адміністрації США з країнами-партнерами, агентствами і торговими групами сприяє забезпеченню транснаціональної безпеки, ефективної торгівлі, туризму, поширенню інформації і т.д.

Ключові слова: *Світова таможенна організація, таможенна дипломатія, Таможенна і погранична служба США, таможенні процедури, транснаціональна безпека.*